

Gyöngyös 650 éves

A gyöngyösi szüret ez évi eseményei a szokásosnál is színesebbnek ígérkeznek, hiszen a programmal a mátraaljai város alapításának 650. évfordulóját is ünneplik. A szeptember 20-tól 30-ig pergő műsor fénypontja a zárónapon rendezendő hagyományos szüreti felvonulás lesz. Kiállítások, néptáncfesztivál is szerepelnek a programban.

Védekezés a hörccsögök ellen

Az őszi növényvédelemben főleg az Alföldön és peremvidékeken továbbra is időszerű a hörccsög elleni védekezés. Nagyon fontos, hogy a fertőzött területeken még az őszi vetéseket megelőzően elvégezzék ezt a munkát.

A növényvédelmi előrejelzés szerint nagy a veszélye annak, hogy az augusztusi-szeptember elejei szárazság miatt más éveknél tömegesebben vándorolnak, telepednek be az érfőfelben levő kukoricába a kártevők, amelyek a szokottnál nagyobb pusztítást vihetnek végbe. Ezt csak gyors kémiai beavatkozással lehet megelőzni.

Nemzetközi pilótáiskola

Folyamatosan bővül az együttműködés a Szovjetunió és a KGST-tagországok, illetve a fejlődő országok között, a polgári repülésben. A legkorszerűbb szovjet légitéchnika áll a légitársaságok rendelkezésére. A különböző országokból érkezett repülőket a Szovjetunió oktatási intézményeiben képzik fel. Frunzében például Mongólia, Vietnam, Kambodzsa, Angola, Kuba, San Tome és Princiپی szigeteki fiataljai tanulnak. A külföldi hallgatók, akár-

Valójában nem csak a városi jogú nagyközségben élő fiatalokat, hanem több település — Csengele, Balástya, Pusztaszer, Opusztaszer, Baks — ifjúságát érintik azok a döntések, amelyeket a területi KISZ-bizottság hoz. Tavasszal a közigazgatás korszerűsítését követően, a küldöttervezeteket új irányító testületet választottak: a szeptemberi KISZ-bizottság funkcióját azóta a mórakalmi és a kisteleki vette át. Mire volt elég a felkészültség? Melyek az első tapasztalatok? Erről Balogh Jánossal, a kisteleki KISZ-bizottság titkárával beszélgettünk.

— *Javultak-e a mozgalmi munka feltételei az új irányítási rendszerben?*

— A kis községek, az alapszervezetek tulajdonképp zavartalanul folytathatták munkájukat. A testület megszervezése nem hátráltatta őket. Jóllehet, látásból ismertük egymást, nekünk tizenegyönek volt nehezebb dolgunk. Főlegmértük lehetőségeinket. A területünkön élő fiatalok főként a mezőgazdaságban dolgoznak, Kisteleken ott a gimnázium, a sajtózem, a kábelgyár, tehát a diákokra és az iparban foglalkoztatottakra is kellett gondolkodni. Sok a probléma, de úgy látjuk, legtöbb erőnyerő a változásnak, hogy közelebb kerülhetünk, szorosabb kapcsolatot tarthatunk a tagsággal.

— *Mit tett a bizottság ennek érdekében?*

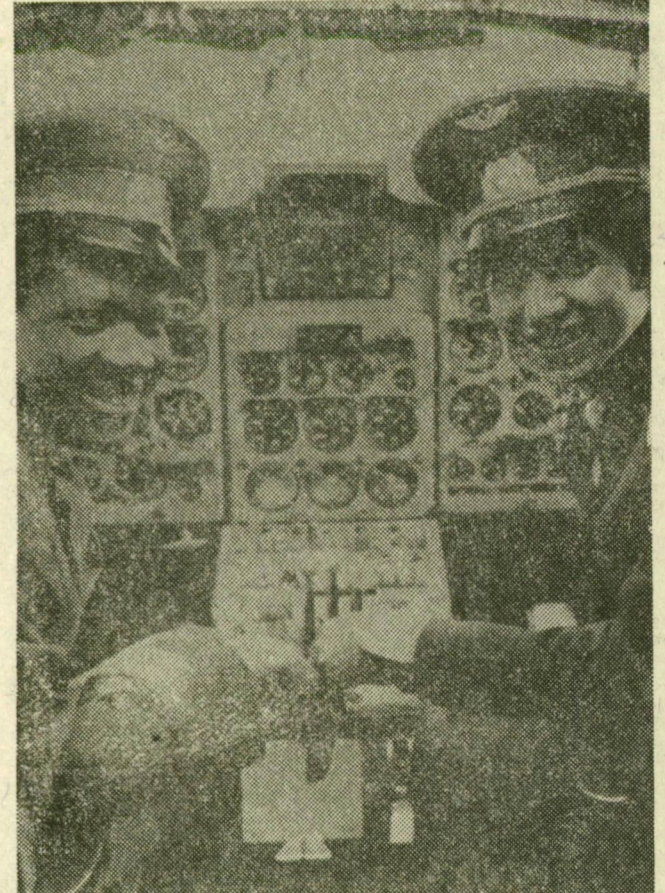
— Igyekeztünk eljutni a taggyűlésekre. 33 alapszervezetért felelünk, Balástyán, a kisteleki kábelban, a gimnáziumban bizottság működik. Én is körbelátogattam több községet, kikértük a fiatalok véleményét. Mindenütt szívesen vennék például, ha több sportos program lenne. Sajnos a tömegsportunkkal nem dicsekedhetünk. A területen működő szakosztályokkal és a kisteleki tanácscsal tárgyaltunk, tárgyalunk, hogyan lehetne ezen változtatni. Tapasztalataink szerint főképp a fiatalok ifjúsági vezetőkre is nagy szükségünk van. Már dolgozik a sport- és kulturális munkabizottságunk, szeretnénk kialakítani hozzáértő, főképp a politikai képzésével a munkabizottságot is. A vidéken élő fiatalok talán hamarabb megtalálják a fizetéskiegészítés módját. Úgyintén minden erejüket lekötö a családalapítás. Építkeznek, berendezést vásárolnak, gyűjtik a pénzt. Alig marad szabad idejük. Ezt figyelembe kell venni. Nem tervezhetünk gyökeres változásokat a mozgalmi életben. Ez persze nem jelenti, hogy a tagszámlamunkát nem növelhetjük.

— *Kap-e elegendő segítséget a területen?*

— A kisteleki pártbizottsággal rendkívül jó a kapcsolatunk. A községi tanácsokkal munkaszervezőkben rögzítettük közös feladatainkat, főként ifjúságpolitikai jellegűeket. Nem panaszkodhatunk a munkahelyi vezetőkre. A fiatalokat elengedik továbbképzésekre, tudják, kevés pénzből gazdálkodunk, lehetőségeik szerint segítik a testületet, a rendezvényeket. Erre már is tudok példát: októberben üzemeltetést szerveztünk általános iskolásoknak Kisteleken. Biztosan szívesen fogadják a gyerekeket, hisz már az ötletnek is örültek, az utaztatásban is segítettek. Úgy gondolom, ez nagyon fontos. Az ifjúságpolitikai munka csak úgy eredményes, ha közös célokat keresünk.

— *Úgy tudjuk, sok fiatal keresi máshol megélhetését, elhagyja faluját.*

— Területünkre évek óta jellemző az elvándorlás. Jó lenne otthon tartani a fiatalokat. Ez éppen olyan feladat, amelyért egyformán kell dolgoznia a társadalmi és tömegszervezeteknek, a KISZ-nek is. Hosszú évekre szólnak feladataink. Vezetőink nem lesznek képzetesebbek egyik napról a másikra, ki kell okoskodnunk, hogyan lehet vonzó, szórakoztató, ugyanakkor a politikálásra, szemléletformálásra is alkalmas programot adni a fiataloknak. M. E.

Képfőnök: Umberto Santos (San Tome és Princiپی) és a kambodzsai Csoun Szombaszoivanari fedélzeti repülőgépszerelők lesznek

Első tapasztalatok

A kisteleki KISZ-bizottság munkájáról

— *Úgy tudjuk, sok fiatal keresi máshol megélhetését, elhagyja faluját.*

— Területünkre évek óta jellemző az elvándorlás. Jó lenne otthon tartani a fiatalokat. Ez éppen olyan feladat, amelyért egyformán kell dolgoznia a társadalmi és tömegszervezeteknek, a KISZ-nek is. Hosszú évekre szólnak feladataink. Vezetőink nem lesznek képzetesebbek egyik napról a másikra, ki kell okoskodnunk, hogyan lehet vonzó, szórakoztató, ugyanakkor a politikálásra, szemléletformálásra is alkalmas programot adni a fiataloknak. M. E.

— *Úgy tudjuk, sok fiatal keresi máshol megélhetését, elhagyja faluját.*

— Területünkre évek óta jellemző az elvándorlás. Jó lenne otthon tartani a fiatalokat. Ez éppen olyan feladat, amelyért egyformán kell dolgoznia a társadalmi és tömegszervezeteknek, a KISZ-nek is. Hosszú évekre szólnak feladataink. Vezetőink nem lesznek képzetesebbek egyik napról a másikra, ki kell okoskodnunk, hogyan lehet vonzó, szórakoztató, ugyanakkor a politikálásra, szemléletformálásra is alkalmas programot adni a fiataloknak. M. E.

Kárelhárítási gyakorlat a Tiszán

Háromnapos vízminőség kárelhárítási gyakorlat kezdődött hétfőn a Tiszán, a Középtiszavidéki Vízügyi Igazgatóság területén. A térség vízminőségvédelmi osztágya a Szolnok városi vízkivétel mő védelme érdekében, Szajol község mellett imitált úszó olajszenyvezést lokalizál. V alakban telepített Tausz-féle merülőfallal.

A konjunktúra utóélete

Voltak idők, nem is túlságosan régen, melvekre úgy emlékszünk vissza, mint boldog évekre. Évek, melyekben fölgvorsult, egyenes vonalnak és megállíthatatlannak tűnt fejlődésünk. Amikor minden esztendőben szinte garantáltan négy-öt százalékkal nőtt életszínvonalunk, fogvasztásunk és termelésünk egyaránt. Úgy hittük akkor, mindez jár nekünk. Megérdemeltük, sok esztendő megfeszített munkáia alapján. Legfőképp azok gondolkodtak el e folyamatokon, akik figyelemmel kísérték a statisztikai hivatal jelentéseit is, s azt kellett látniuk, hogy fogvasztásunk, életszínvonalunk éppen egyformán növekedik nemzeti jóvödelmünkkel, sőt gyorsabban is nő annál.

Jó néhány esztendeie annak, hogy ez a konjunkturális szakasz véget ért minálunk. Hogy meg kellett tanulnunk évről évre azonos reálértékű, vagy éppen csökkenő jóvödelmekből megélnünk, mert a gazdaság túlfűtött fejlődését immár nem lehetett külföldi hiteleköl finanszírozni Kemény tanulási folyamaton mentünk át mi, fogvasztók. És a gazdaság? A termékek?

A vasárnapi Népszabadság első oldalán a BNV-n kínált új termékek járnak körköt Mészáros András karikatúráján. A cím: Unokáink tán látni fogják... Talán. Mert a valahai konjunktúra hatása, ha a fogvasztásban már nem is, de a termelésben még mintha most is tovább élne.

Emlékszem, valaha alig lehetett bútorot kapni. Szűkek voltak az üzletek, még szűkebb a kínálat, pedig már megjelent a kereslet. Ezerszám épültek az új lakások, családok tízezei kerestek bútorot az új lakásba, vagy csak egyszerűen a régi helyett. És nem kaptak. Aztán megnyíltak az állami zsebek. Jött a bútoripari rekonstrukció, több százmillió forintért. És bútorárházak épültek, szerte az országban. És megjelentek bennük a méregdrága olasz és jügoszláv garnitúrák, később pedig, a legalábbis árban már mindnem versenyképes, a rekonstrukció eredményeként gyártott hazai termékek. És mindezt jószerevével elkapkodták. Mert akkoriban szinte semmi sem volt drága.

Ma pedig panaszkodnak a gyártók, a kereskedők. Bútor van, hogvne lenne, hiszen megvannak a kapacitások. Csak éppen nem fogynak a drága garnitúrák. Legfőképp egy-egy, jobban sikerült elemes bútorcsalád darabjaira várakozók sorakoznak hosszan az előjegyzési listán. Mert nemcsak csökkent a fizetőképes kereslet, hanem megmondottabb is lett. A panellakások kis szobáiban amúgyis sokszor komikusnak ható „pucc” helyett az olcsóbb praktikumot keresné a vevő, ha találná. Mutató, elemes, izlés és igény szerint összerakható bútorokat. És nem kap. Az iparban még a régi reflexek uralkodnak: a saiatosan magyar konjunktúra reflexei. Az időszaké, amikor minden elkelt, amikor mindenre volt vevő. És ha nem kelt el, ha nem volt vevő, akkor sem lett nagy baj, lehetett tartani a markunkat, megnyíltak állami zsebek, hogy politikai, foglalkoztatási, s ki tudja, milyen érdekekre tekintettel, kihúzzuk a baiból tehetlenebb vállalatainkat. Hiszen egy-egy vállalati balsiker emberek százeit, ezreit érintheti, hozhatia nehéz helyzetbe, bizonytalanná téve állásukat; befektetett milliók sorsát teheti kérdésessé, s a kihasználatlan kapacitások mindannyiunk kárára válnak. Hát mindig érkezett segítség: pénz, ártámogatás, s ki tudja, milyen formában még. Mert volt még miből segíteni, s így lett mód elkerülni a változtatásokat.

Az ember ilvenkor inkább csak megérezéseire, tapasztalásainak viszonylag szűk körére támaszkodhat. Mégsem tévedhet túl nagyot, ha úgy véli, vállalatok százi, ezrei élnek és dolgoznak még ma is Ma-

gvarországon a valahai konjunktúra közegette megszokott sémák szerint. Építővállalatok, amelyek tíz-egynéhány éve bizonyítványt magvaráznak, állami zsebek megnyitására spekulálva, a változás helyett. Mert elavult panélkészletüket nem voltak hajlandók úra cserélni, az ehhez szükséges összegeket kigazdálkodva. Inkább csak apparátusukat — vagyis gazdasági-társadalmi, sőt „politikai” súlyukat — növelgették, hogy nagyobb eséllyel szállhassanak majdan ringbe az állami pénzekért. Közben megnövelt apparátussal építették tovább egyre korszerűtlenebb és egyre drágább lakásaikat, mondván: úgy is elkelnek. És el is keltek sokáig. Ma pedig? Kihaszíratlan kapacitások, szinte eladhatatlan lakások (mert ennyiért és ilyen már nem kell!) teszik bizonytalanra helyzetüket. És a bizonytalanságban szinte csak az a bizonyos, hogy az állam már nem nyúlhat zsebbe, kiségitendő evöngéledő vállalatait, s a megújulás, a változás is legfőképp a bőségesen meglévő és parlagon hevertetett szellemi tőke befektetésével képzeltető el. Mert egyéb tőkék befektetése kilátástalannak látszik a legvöngült vállalatoknál, mivel hogy a kényelmes és drága megoldások hatáit immár aligha lehet az árban ráterhelni az amúgy is pénzsűkében levő vásárlóra.

Amikor azt nézem, hogy mi, bérből és fizetésből élő magvar családok egyre nehezebben jövünk ki havi beveteleinkből, hogy sok mindenre nem futja, amire korábban jutott, iszonyúan sajnálom a valahai konjunktúrát. De ha azt nézem, hogy az a konjunktúra egyben konzerválta is túlfűtött keresletével a verseny hiányát „szenvető” (vagy tán élvező!) gazdaságunkat, hát éppen a jövő miatt, nem is bánom túlzottan, hogy ma minden vásárlásunkat hatszor is meg kell fontolnunk. A keresletsökkenés és az állami zsebek kiürülése ugyanis tán elérheti azt, amit korábban a meggyőzésre szánt érvék nem érthettek el: a változást.

Mert változnunk kell végre, ahogvnan régen hajózni kellett tán. Mert ha valaki két egvmást követő évben megnéz, mondjuk egy-egy nyugat-európai autósálat, vagy elektrotechnikai áruházat, hát aligha ismer rá a kínálatra. Iszonyúan gyors ugyanis a világban a fejlődés. Ebben lemaradni pedig — vézetes.

Jó, változni kell! De miből? Nos, szellemi tőkéből, a bőségesen rendelkezésünkre álló szaktudás fölszabadításából és gyors, rugalmas alkalmazásból. Olcsón és gyorsan. Mint ahogvnan egykoron, a nagy gyufahiány idején tették a szeptemberi gyufagyárban, ahol egy-két szakember — mérnökök, technikusok, lakatosok — a különíval egyenrangú automata gépeket építettek, olvan sikerrel, hogy immár abba sem tudják hagyni a fejtörést, az új gépek kifejlesztését. Vagy a kéziszerszámgyárban, ahol az első világháború idején már dolgozó gépeket építettek át félautomatává, hogy fele bérköltséggel, háromszor olyan jó terméket állíthassanak elő. És így tovább.

Bízom abban, hogy előbb-utóbb a termelésben is megszűnik a konjunktúra utóélete. Mint ahogvnan fogvasztásunkban már régóta megszűnt. Igaz, ez a változás sem lesz könnyű, s főltehetően újabb tízezreket érint majd kellemetlenül. De lépést kell tartanunk, ha annak ára is van. Mert ez az ár még mindig kisebb, mint amit a lemaradásért kellene fizetnünk. És talán elérjük azt is, hogy — fölöslegessé válván — elfeledkezhettünk egy nagyon is jellemző szabályról: a BNV-nek, Már-mint arról, hogy a díjazott, új termék elismerését visszavonták, ha az bizonyos időn belül nem kerül forgalomba. Akkor, majd csak akkor, tán elkezdődhet minálunk az igazi konjunktúra.

Szavay István

Kitüntetés

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa Havrán Istvánnak, a Bányaiipari Dolgozók Szakszervezete elnökének eredményes munkássága és közéleti tevékenysége elismeréseként, 75 születésnapja alkalmából a Munka Vörös Zászló Érdemrendje kítüntetést adományozta.

Szeptember 28.

Országos környezetvédelmi konferencia

Gyulán rendezik meg a III. országos környezetvédelmi konferenciát. A szeptember 28-án kezdődő tanácskozási céljáról és programjáról tartottak hétfőn sajtótájékoztatót Budapesten, a Hazafias Népfront székházában.

Inszel Ottó, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának osztályvezetője bevezetőjében emlékeztetett rá, hogy a népfrontmozgalom immár másfél évtizede megkülönböztetett figyelmet fordít környezetvédelmünk ügyére. Nagy szerepe van abban is, hogy 1976-ban megszületett az emberi környezet védelméről szóló törvény. Az azóta eltelt időszakban szerte az országban megalakultak a Hazafias Népfront megyei, területi irányító testületei mel-

lett a szakértőket fömörítő környezetvédelmi munkabizottságok, s így megeremődött a lehetőség a munka folyamatos nyomonkísérésére. 1979-ben az állami és társadalmi szervek közös megállapodásban rögzítették feladataikat. Ennek a dokumentumnak a tartalmát évenként felülvizsgálják, s módosítják, hozzáigazítva a megváltozott körülményekhez és kívánalmakhoz.

V. Nagy Imre, a Hazafias Népfront környezetvédelmi munkabizottságának elnöke, a Budapesti Műszaki Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára arról szölt, hogy a környezetvédelem elvi jelentőségét ma már senki nem vitatja, ám többet lehetne tenni a környezet védelméért.